

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jatkuu elokuussa 2022!

Onneksi olkoon, lapsenne on valittu kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun koeryhmään! Lapsenne on valikoitunut kaksivuotisen esiopetuksen koeryhmään, koska hän on joko kokeilua järjestävässä varhaiskasvatuksen toimipaikassa varhaiskasvatuksessa tai asutte tällaisen toimipaikan lähellä. Kokeilusta säädetään laissa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta (1046/2020).

Suomessa aloitettiin elokuussa 2021 kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu. Siihen pääsee osallistumaan yhteensä noin 10 000 viisivuotiasta, joista noin puolet aloittaa kokeilussa vuonna 2021 ja puolet vuonna 2022. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa lisäämällä lasten osallistumista esiopetukseen osana varhaiskasvatusta. Kokeilussa kehitetään esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta eri näkökulmista, selvitetään varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen jatkumoa, tutkitaan huoltajien palveluvalintoja sekä kerätään tietoa kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksista lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiin, sosiaalisiin taitoihin ja terveen itsetunnon muodostumiseen.

Kokeiluryhmään valituille lapsille kaksivuotinen esiopetus on velvoittavaa. Lapsen huoltaja siis huolehtii siitä, että lapsi joko osallistuu kaksi vuotta kestävään kokeilutoimipaikassa järjestettyyn esiopetukseen tai muuhun kaksivuotisen esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Tällaista muuta toimintaa ovat esimerkiksi osallistuminen muuhun varhaiskasvatukseen, kerhotoimintaan tai kotihoidossa jatkaminen.

Hakeminen kokeilutoimipaikassa järjestettyyn esiopetukseen

Kokeiluun osallistuminen kokeilutoimipaikassa edellyttää hakemista. Voitte hakea lapsenne kokeilutoimipaikassa järjestettävään kaksivuotiseen esiopetukseen kunnan ohjeistamalla tavalla. Kokeilukunta tekee hakemuksen perusteella osallistumisesta päätöksen. Vuonna 2017 syntyneet lapset aloittavat kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun elokuussa 2022.

Esiopetusajan maksuttomuus ja koulumatkaetuus

Kaksivuotinen esiopetus on maksutonta. Sitä järjestetään 4 tuntia päivässä noudattaen perusopetuksen työ- ja loma-aikoja. Jos lapsi osallistuu kaksivuotisen esiopetuksen lisäksi täydentävään varhaiskasvatukseen, on varhaiskasvatusaika maksullista.

Jos oppilaan matka kotoa esiopetukseen on kolmea kilometriä pitempi, oppilaalla on perusopetuslain (32 §) mukaan oikeus avustukseen tai maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen. Esiopetuksen oppilaalla on oikeus avustukseen tai maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun oppilaan iän ja muiden olosuhteiden takia matka olisi oppilaalle liian vaikea, rasittava tai vaarallinen. Esiopetukseen kuljetaan ensisijaisesti perheen järjestämällä kuljetuksella, jota kunta avustaa. Toissijaisesti kunta järjestää kuljetuksen.

Kokeilussa noudetaan kokeiluopetussuunnitelmaa

Kaksivuotisessa esiopetuksessa noudatetaan uutta kokeiluopetussuunnitelmaa. Esiopetuksessa tutustutaan lapsia kiinnostaviin asioihin leikkimällä ja tutkimalla sekä muilla pienille lapsille sopivilla tavoilla. Jokaisella lapsella on mahdollisuus edetä oppimisessaan omaa tahtiinsa. Kaksi vuotta antaa lapsille ja esiopetuksen henkilöstölle runsaasti aikaa tutustua ja toimia yhdessä sekä syventyä aiheisiin, jotka lapsia aidosti kiinnostavat. Monipuolisen toiminnan lisäksi esiopetukseen

kuuluu lepoa hetkiä, hyvää ruokaa ja huolenpitoa. Huoltajat ovat keskeinen voimavara esiopetuksessa, joten yhteistyö heidän kanssaan on tiivistä. Kaksivuotinen esiopetus vahvistaa lasten yhdessä toimimisen ja oppimisen taitoja sekä luo samalla hyvän pohjan siirtyä aikanaan peruskoulun ensimmäiselle luokalle.

Kasvun ja oppimisen tuki kokeilussa

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa vahvistetaan lasten kasvun ja oppimisen tukea. Kokeiluun osallistuvilla lapsilla on oikeus saada tarpeen mukaan tukea kehittymiseen, oppimiseen ja hyvinvointiin. Perusopetuslain mukainen kasvun ja oppimisen tuki (nk. kolmiportainen tuki) sekä opiskelija- ja oppilashuoltolain mukainen oppilashuolto ulottuvat kokeilun myötä myös viisivuotiisiin. Tuki suunnitellaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Vuoroasumisen tilanteet

Lapsen asuinpaikka perustuu lapsen viralliseen kotiosoitteeseen. Jos lapsi asuu vuorotellen eri kunnissa tämä ei estä lasta osallistumasta esiopetuksen kokeiluun kotikunnassaan.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun aikana ei voi osallistua perusopetukseen valmistavaan opetukseen

Joissain kunnissa järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta. Koska perusopetukseen valmistava opetus on kokopäiväistä, kielen kehitykseen painottunutta opetusta, siihen ei voi osallistua kaksivuotisen esiopetuksen aikana. Jos kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun aikana huomataan, että lapsi hyötyisi enemmän perusopetukseen valmistavasta opetuksesta, lapsen osallistuminen kaksivuotiseen esiopetukseen voidaan keskeyttää ja hän voi siirtyä valmistavaan opetukseen.

Kokeilun seurantatutkimus ja kokeilurekisteri

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua seurataan ja arvioidaan tutkimushankkeessa. Tutkimuksen kohteena on kokeilun tarkoituksen toteutuminen, ja siinä tarkastellaan muun muassa kokeilun järjestämistä kunnissa, kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksia lapsiin sekä henkilöstön, huoltajien ja lasten kokemuksia. Seurantatutkimuksessa lapset osallistuvat arviointeihin ja huoltajia voidaan haastatella. Tutkijat ovat myöhemmin yhteydessä huoltajiin seurantatutkimuksesta.

Lapsenne osallistumisesta kaksivuotiseen esiopetukseen tallennetaan kokeilulain mukaisia tietoja Opetushallituksen ylläpitämään kokeilurekisteriin. Vaikka lapsi ei osallistuisi kaksivuotiseen esiopetukseen kokeilutoimipaikassa, hänestä tallennetaan tietoja kokeilurekisteriin. Seurantatutkimuksen tarkoituksena on arvioida kokeilutoimintaa vertaamalla koe- ja verrokkiryhmää. Yksittäisten lasten vaikutusarviointeja tai huoltajien kyselyjen tuloksia ei seurantatutkimuksessa raportoida eikä vastaajia voida muutoinkaan tunnistaa.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun vaikutukset lastenhoidon tukiin

Kokeiluun osallistuvat lapset rinnastuvat Kelan etuuksissa 6-vuotiaana esiopetukseen osallistuviin lapsiin.

Kotihoidon tuen osalta tämä tarkoittaa, että jos alle 3-vuotiaan kotihoidon tukeen oikeutetun lapsen sisarus osallistuu kokeilun mukaiseen esiopetukseen, hänestä maksetaan täysimääräinen hoitoraha (65,97 €/kk). Jos hän osallistuu esiopetuskokeilun lisäksi täydentävään kunnalliseen varhaiskasvatukseen, hänestä ei makseta hoitorahaa.

Esimerkitapauksia

Aaltosten 5-vuotias Matias osallistuu kokeilun mukaiseen esiopetukseen. Esiopetusajan (n. 4 tuntia/päivä) jälkeen hän on kotihoidossa isän ja 2-vuotiaan Annan kanssa, jonka kotihoidosta perheelle maksetaan kotihoidon tukea ja ns. sisaruskorotusta. Esiopetuskokeiluun osallistuminen ei vaikuta perheelle maksettavaan etuuteen.

Mäkisten 5-vuotias Sonja osallistuu esiopetuskokeiluun, mutta hän jää esiopetuksen jälkeen täydentävään kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Mäkisten perheen äiti on kotona hoitamassa vuoden ikäistä Maisaa, josta perheelle maksetaan kotihoidon tukea ja ns. sisaruskorotusta. Kun Sonja osallistuu täydentävään varhaiskasvatukseen sisaruskorotusta ei makseta.

Yksityisen hoidon tuen osalta tämä tarkoittaa, että jos lapsi osallistuu esiopetuskokeilun lisäksi täydentävään yksityiseen varhaiskasvatukseen, lapsen yksityisen hoidon tuen määrä on pienempi (64,24 €/kk) ja mahdollinen hoitolisä puolitetaan. Jos lapsi osallistuu pelkkään esiopetuskokeiluun yksityisessä varhaiskasvatusyksikössä (ilman täydentävää varhaiskasvatusta), ei tästä lapsesta makseta yksityisen hoidon tukea lainkaan.

Kokeilulla ei ole vaikutusta joustavaan tai osittaiseen hoitorahaan.

Kaksivuotiseen esiopetukseen osallistumisella voi olla vaikutuksia myös kuntalisän määrään riippuen kunnan kuntalisäsopimuksen tai kunnan itse toimeenpanemien kuntalisien ehdoista.

Jos lapsesta maksetaan kotihoidon tai yksityisen hoidon tukea, tulee perheen ilmoittaa kokeiluun osallistumisesta Kelalle. Ilmoittaminen käy helpoiten sähköisessä asiointipalvelussa.